FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT F.G. JACOBS

fremsat den 13. december 2001 [1]

1. I medfør af artikel 13, punkt A, stk. 2, litra a), andet led, i sjette momsdirektiv [2] kan medlemsstaterne gøre meddelelse af visse momsfritagelser betinget af, at det organ, som fritages for moms, i hovedsagen forvaltes og administreres vederlagsfrit af personer, der ikke selv eller gennem formidlere direkte eller indirekte er interesseret i driftsresultaterne.

2. High Court of Justice (England og Wales) ønsker i det væsentlige oplyst, hvorledes denne betingelse skal fortolkes, når det pågældende organ på den ene side har et eller flere ledelsesorganer, hvis medlemmer er ulønnede, og på den anden side har en eller flere lønnede direktører eller andet ledende personale, som ikke er medlemmer af disse ledelsesorganer.

1 — Originalsprog: engelsk.

2 — Rådets sjette direktiv 77/388/EØF af 17.5.1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter — Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag, EFT L 145, s. 1 (herefter »sjette direktiv«).

Sjette direktiv

3. I medfør af sjette direktivs artikel 2 pålægges moms af levering af goder og tjenesteydelser, som foretages af en afgiftspligtig person. I henhold til artikel 4, stk. 1, er en afgiftspligtig person enhver, der selvstændigt og uanset stedet udøver økonomisk virksomhed uanset formålet med eller resultatet af den pågældende virksomhed. Visse transaktioner er fritaget eller kan fritages for moms på de i direktivet fastsatte betingelser.

4. Overskriften til artikel 13, punkt A, lyder: »Fritagelser til fordel for visse former for virksomhed af almen interesse« og i stk. 1 opregnes en række former for virksomhed, som medlemsstaterne skal fritage for moms »på betingelser, som de fastsætter for at sikre en korrekt og enkel anvendelse af nedennævnte fritagelser, og med henblik på at forhindre enhver mulig form for svig, unddragelse og misbrug«. Disse former for virksomhed omfatter, i litra n), »visse kulturelle tjenesteydelser og levering af goder i nær tilknytning hertil, der præsteres af offentligretlige organer eller af andre kulturelle organer, som er anerkendt af den pågældende medlemsstat«.

5. I henhold til artikel 28, stk. 3, litra a), sammenholdt med bilag E, punkt 5, var medlemsstaterne ikke forpligtet til at fritage transaktioner i henhold til artikel 13, punkt A, stk. 1, litra n), i overgangsperioden. Denne mulighed blev dog ophævet med virkning fra den 1. januar 1990 [3].

6. Artikel 13, punkt A, stk. 2, indeholder en række betingelser, som skal være opfyldt, før visse fritagelser kan meddeles i henhold til artikel 13, punkt A, stk. 1, herunder fritagelserne nævnt i litra n). Stk. 2, litra a), indeholder en række betingelser, som medlemsstaterne, for så vidt angår andre organer end offentligretlige, i hvert enkelt tilfælde kan kræve supplerende opfyldt som betingelse for meddelelse af fritagelse. Den betingelse, som fastsættes i stk. 2, litra a), andet led, foreskriver, at det pågældende organ »i hovedsagen [skal] forvaltes og administreres vederlagsfrit af personer, der ikke selv eller gennem formidlere direkte eller indirekte er interesseret i driftsresultaterne«.

Det Forenede Kongeriges lovgivning

7. Selv om artikel 13, punkt A, stk. 1, litra n), skulle anvendes fra den 1. januar 1990 som følge af den ændring af bilag E til sjette direktiv, som blev foretaget ved attende direktiv, fremgår det af den forelæggende rets oplysninger, at bestemmelsen først blev gennemført i Det Forenede Kongerige ved bekendtgørelsen af Value Added Tax (Cultural Services) Order 1996, som trådte i kraft den 1. juni 1996. Ved denne Order ændredes Value Added Tax Act 1994, idet der indførtes en yderligere kategori af afgiftsfritagne ydelser, nemlig et berettiget organs ydelse af adgang til bl.a. en zoologisk have. Et »berettiget organ« defineres som et organ (som ikke er offentligretligt), der bl.a. »forvaltes og administreres vederlagsfrit af personer, som ikke har nogen direkte eller indirekte interesse i dets virksomhed«. Udeladelsen af ordet »i hovedsagen« har ikke givet anledning til diskussion. Der er enighed om, at denne Order skal fortolkes i overensstemmelse med sjette direktiv.

Hovedsagen

8. Efter at Order 1996 var trådt i kraft, blev berettigede organer opfordret til at fremsætte krav om tilbagebetaling af moms opkrævet efter den 1. januar 1990 over for Commissioners of Customs & Excise (»Commissioners«). Zoological Society of London (»Society«) havde i overensstemmelse med den dagældende lovgivning i Det Forenede Kongerige betalt moms af entréindtægter for adgangen til de to zoologiske haver, som det driver. Da Society anså sig selv for at være et berettiget organ, fremsatte det et krav over for Commis-

3 — Jf. artikel 1 i Rådets attende direktiv 89/465/EØF af 18.7.1989 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter — ophævelse af visse undtagelser i henhold til artikel 28, stk. 3, i sjette direktiv 77/388/EØF, EFT L 226, s. 21.

sioners om tilbagebetaling af moms af Societys entréindtægter på i alt ca. 6 000 000 GBP. Commissioners fandt dog, at Society ikke »forvaltes og administreres vederlagsfrit af personer, som ikke har nogen direkte eller indirekte interesse i dets virksomhed«, og afviste derfor at tilbagebetale den krævede moms.

9. Det væsentligste stridspunkt mellem parterne skyldes derfor deres forskellige opfattelser af, hvordan Society forvaltes og administreres. Følgende faktiske omstændigheder er parterne dog enige om:

10. Hovedformålet med Society (som ikke er et offentligretligt organ) er fremme af zoologi, og det kan i overensstemmelse med sine vedtægter udføre en række aktiviteter med henblik på at realisere dette mål. I den forbindelse ejer og driver det London Zoo og Whipsnade Wild Animal Park, hvortil offentligheden har adgang mod betaling.

11. Society har ca. 4 000 individuelle medlemmer, som vælger en formand, en sekretær, en kasserer og et råd. Ingen af disse ledende personer, medlemmerne af Society eller dets råd modtager nogen løn fra eller har nogen økonomisk interesse i selskabet. Medlemmer af rådet, herunder personer med ledende stillinger, modtager alene betaling til dækning af faktisk afholdte udgifter. Rådet er det ledende organ i Society med generelt ansvar for ledelse, kontrol og administration af dets indtægter, ejendom og dispositioner. Rådet mødes seks gange om året for at træffe afgørelse vedrørende forretningsspørgsmål, og har også udpeget syv forretningsudvalg og komitéer med ansvar for overvågning af visse dele af selskabets virksomhed. Disse udvalg og komitéer mødes mellem fire og otte gange om året, og deres medlemmer er ulønnede, men modtager dækning af udgifter på samme måde som rådets medlemmer.

12. Herudover beskæftiger Society flere hundrede medarbejdere, herunder en generaldirektør og fire andre direktører, som ikke må være medlemmer, men som modtager »et rimeligt og passende« vederlag. Generaldirektøren og de fire andre direktører er involveret i Societys aktiviteter i overensstemmelse med deres respektive ansvarsområder og deltager i rådsmøder og møder i forretningsudvalgene og komitéerne i nødvendigt omfang, men er ikke medlemmer heraf. Der er en økonomidirektør, en personaledirektør og en direktør for hver af de to zoologiske haver, sidstnævnte er ansvarlig for den daglige drift af de to haver.

13. Det væsentligste stridspunkt mellem Commissioners og Society angår spørgsmålet om, i hvilket omfang Societys lønnede medarbejdere, særligt direktørerne, deltager i forvaltningen og administrationen af dets virksomhed, i den betydning hvori disse udtryk anvendes i bestemmelsen om fritagelse.

14. Society anlagde søgsmål ved VAT and Duties Tribunal (herefter »Tribunal«) til

prøvelse af Commissioners' afgørelse om afslag på tilbagebetaling af moms. Vedrørende det forudgående problem om betydningen af ordene »[i hovedsagen] forvaltes og administreres vederlagsfrit« traf Tribunal afgørelse til fordel for Society. Tribunal fandt, at betingelsen henviser til organets centrale kontrollerende ledelse som helhed i modsætning til dets forskellige aktiviteter isoleret set, og at betingelsen således ikke udelukker, at der ansættes personale, som udfører opgaver med forvaltning eller administration under den effektive ledelse af den eller de ledelsesorganer, som udfører sådanne centrale kontrolfunktioner.

15. Commissioners appellerede Tribunals afgørelse til High Court of Justice med påstand om ændring af afgørelsen vedrørende dette punkt. Før den endelige afgørelse af sagen besluttede Mr. Justice Lightman at forelægge følgende præjudicielle spørgsmål for Domstolen:

»Hvorledes skal udtrykket 'i hovedsagen forvaltes og administreres vederlagsfrit af personer, der ikke selv eller gennem formidlere direkte eller indirekte er interesseret i driftsresultaterne' i artikel 13, punkt A, stk. 2, litra a), andet led, i Rådets direktiv 77/388/EØF af 17. maj 1977 fortolkes under hensyn til de faktiske omstændigheder i denne sag? Navnlig ønskes følgende oplyst:

1) Hvilke kriterier gælder der for fastlæggelsen af, hvem der forvalter og administrerer et organ i denne bestemmelses forstand? Omhandler ordene

   i) udelukkende medlemmer af organets overordnede ledelsesorganer, eller

   ii) enhver person, som har en form for forvaltningsmæssig eller administrativ funktion? I givet fald bedes kriterierne for fastlæggelsen af, om en person har en relevant forvaltningsmæssig eller administrativ funktion, oplyst.

2) Hvilke kriterier gælder der for fastlæggelsen af, hvorvidt forvaltningen og administrationen af et organ i hovedsagen er vederlagsfri? Angår ordene

   i) det omfang, hvori forvaltningen og administrationen af organet forestås af henholdsvis lønnede og ulønnede personer, og hvorledes skal dette kriterium i givet fald anvendes,

ii) det individuelle økonomiske grundlag for, at hver af de personer, der varetager forvaltningen og administrationen af organet, udfører denne opgave (f.eks. at ingen af disse personer må modtage andet end symbolsk vederlag), eller

iii) andre kriterier eller betingelser, og i givet fald hvilke?«

16. Zoological Society, Det Forenede Kongeriges regering og Kommissionen har alle afgivet både skriftlige og mundtlige indlæg.

Vurdering

Fortolkningsmetode

17. Alle tre parter, som har afgivet indlæg for Domstolen, henviser til fast praksis, hvorefter de begreber, der definerer anvendelsesområdet for de fritagelser, som er fastsat i sjette direktivs artikel 13, skal fortolkes strengt, da de er undtagelser fra det almindelige princip om, at omsætningsafgift opkræves af enhver tjenesteydelse, der udføres mod vederlag af en afgiftspligtig person [4], hvilket samtidig indebærer, at enhver begrænsning af sådanne fritagelser må fortolkes vidt.

18. Society har endvidere gjort gældende, at det er nødvendigt at vurdere formålet med fritagelsesbestemmelsens i forhold til artikel 13, punkt A, i sin helhed. En fritagelse kan til og med udstrækkes videre end sin ordlyd med henblik på at opfylde dette formål [5], og at en undtagelsesbestemmelse, der overlader et skøn, må fortolkes i overensstemmelse med dette formål [6]. Kommissionen har anført, at »streng« ikke nødvendigvis betyder »indskrænkende«. Hvis en undtagelsesbestemmelse er klart formuleret, behøver den ikke undergives nogen specielt snæver fortolkning [7].

19. Jeg er enig i, at bestemmelserne om fritagelse fra moms bør fortolkes strengt, men de bør heller ikke tømmes for indhold

4 — Jf. med hensyn til nyere retspraksis domme af 9.10.2001, sag C-409/98, Mirror Group, Sml. I, s. 7175, præmis 30, og sag C-108/99, Cantor Fitzgerald International, Sml. I, s. 7257, præmis 25.

5 — Dom af 13.7.1989, sag 173/88, Skatteministeriet mod Henriksen, Sml. s. 2763, præmis 10-17.

6 — Dom af 12.2.1998, sag C-346/95, Blasi, Sml. I, s. 481, præmis 21 og 22.

7 — Dom af 11.1.2001, sag C-76/99, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 249, særligt punkt 20-23 i generaladvokat Fennellys forslag til afgørelse og den retspraksis, der nævnes heri (bekræftet i dommens præmis 21-23).

ved fortolkning. Kommissionen gør i den henseende ret i at modstille begreberne »streng« og »indskrænkende«. Som følge heraf bør begrænsninger af fritagelser ikke fortolkes indskrænkende, men bør heller ikke fortolkes således, at de gives et indhold, som går videre end ordlyden. Såvel fritagelserne som enhver begrænsning, der måtte være på dem, skal fortolkes på en sådan måde, at fritagelserne finder anvendelse på de områder som de var tiltænkt at finde anvendelse på, men intet mere. Jeg er derfor enig med Society i, at det er nødvendigt at vurdere formålet med de pågældende bestemmelser i deres sammenhæng.

Bestemmelsernes formål

20. Ifølge Society er fritagelsens formål, at organer, som arbejder for at fremme kulturelle aktiviteter uden gevinst for øje, handler i almen interesse og derfor er berettigede til fritagelse. I den fakultative betingelse, der er til diskussion i denne sag, er der fokus på forvaltningen og administrationen af det organ, som udfører disse aktiviteter, men ikke aktiviteterne i sig selv. Formålet er at udelukke fritagelse i tilfælde, hvor et organ tilsyneladende ikke er kommercielt, men hvor de personer, som leder det, faktisk gør det med henblik på kommerciel fortjeneste.

21. Kommissionen har udtrykt nogenlunde samme holdning, men understreger, at fortolkningen af den pågældende betingelse ikke alene må afpasses i forhold til artikel 13, punkt A, stk. 1, litra n), men også i forhold til litra b), g), h), i), l) og m), som denne betingelse også finder anvendelse på. Selv om medlemsstaterne frit kan vælge, om de vil anvende de skønsmæssige betingelser i artikel 13, punkt A, stk. 2, litra a), må disse betingelser fortolkes ensartet i hele Fællesskabet og ikke fortolkes, som hver enkelt medlemsstat måtte finde det passende. Disse betingelser giver medlemsstaterne mulighed for at begrænse momsfritagelsen til aktiviteter, der udøves på ikke-kommercielt grundlag, og at hindre konkurrencefordrejning i forhold til skattepligtige kommercielle virksomheder. Andet led forstærker første led [8] ved at sikre, at et ikke-kommercielt organ ikke skaber privat overskud til fordel for de personer, der leder det.

22. Det Forenede Kongerige er derimod af den opfattelse, at formålet med artikel 13, punkt A, stk. 2, litra a), er at give hver medlemsstat en skønsmæssig beføjelse til at tilpasse betingelserne for fritagelse på den måde, som medlemsstaten skønner er passende under hensyn til de forhold, der gør sig gældende på dens område. En relevant faktor er behovet for at sikre skattemæssig neutralitet ved at undergive kommercielt drevne kulturelle organer (som eksempelvis zoologiske haver) samme skattemæssige behandling som de tilsvarende professionelt

8 — I henhold til hvilket en medlemsstat kan betinge fritagelse af, at de pågældende organer ikke må have til formål systematisk at søge vinding, men at et eventuelt overskud, der alligevel opstår, aldrig må uddeles, men skal anvendes til opretholdelse eller forbedring af ydelserne.

ledede ikke-kommercielle organer, som er i gensidig konkurrence. Under retsmødet har Det Forenede Kongerige ydermere anført, at den omtvistede bestemmelse giver medlemsstaterne mulighed for at forfølge sociale formål ved at tilskynde til frivilligt arbejde.

23. Jeg er ikke overbevist af Det Forenede Kongeriges argumenter i denne henseende. Behovet for at bevare skattemæssig neutralitet mellem kommercielle og ikke-kommercielle virksomheder var givetvis et hensyn, der blev vurderet, da sjette direktivs artikel 13, punkt A, blev konciperet, men det er udførligt og udtrykkeligt behandlet i denne bestemmelse. I tre af artikel 13, punkt A, stk. 1's afsnit, er fritagelsen udtrykkeligt gjort betinget af »ikke [at] fremkalde konkurrencefordrejning«, og syv fritagelser — inklusive den omtvistede fritagelse — kan i henhold til fjerde led i artikel 13, punkt A, stk. 2, litra a), gøres betinget af, at »fritagelserne [ikke] må [...] kunne fremkalde alvorlig konkurrencefordrejning til skade for de handelsforetagender, som skal svare merværdiafgift«. Det må formodes, at for så vidt angår de øvrige fritagelser har lovgiver ved at fritage de pågældende tjenesteydelser for moms fundet hensynet til den almene interesse mere tungtvejende end hensynet til at hindre konkurrencefordrejning.

24. Under disse omstændigheder mener jeg, at det er uberettiget at indfortolke et sådant hensyn i artikel 13, punkt A, stk. 2, litra a), som er til diskussion her. Hvis en medlemsstat ønsker at sikre, at en fritagelse i medfør af artikel 13, punkt A, stk. 1, litra n), ikke skaber fordrejninger, kan den anvende betingelsen i artikel 13, punkt A, stk. 2, litra a), fjerde led (hvilket Det Forenede Kongerige ikke synes at have gjort).

25. Jeg mener, at det klart fremgår af ordlyden af den omtvistede betingelse, at den afspejler et andet hensyn, som ligeledes gjorde sig gældende i forbindelse med konciperingen af artikel 13, punkt A, nemlig ønsket om at sikre, at visse aktiviteter ikke skal kunne fritages, hvis de udføres med henblik på at opnå kommercielt overskud. To fritagelser er eksplicit begrænset til »organisationer, som ikke arbejder med gevinst for øje« [9], og gruppen af syv fritagelser, herunder den her omhandlede artikel 13, punkt A, stk. 1, litra n), kan i medfør af artikel 13, punkt A, stk. 2, litra a), første led, gøres betinget af, at »de pågældende organer [ikke] må [...] have til formål systematisk at søge vinding, hvorfor et eventuelt overskud aldrig må uddeles, men skal anvendes til opretholdelse eller forbedring af ydelserne«.

26. Andet led udtrykker et lidt forskelligt aspekt af det samme hensyn. I stedet for at fokusere — som det gøres med første led — på organets overskud, og hvorledes

9 — Jf. mit forslag til afgørelse i sag C-174/00, Kennemer Golf og Country Club, af dags dato (Sml. 2002 I, s. 3293, på s. 3296).

dette overskud skal anvendes, søger andet led at udelukke muligheden for, at personer, som forvalter eller administrerer organet, kan have en direkte eller indirekte interesse i organets driftsresultater. Betingelsen »i hovedsagen [...] vederlagsfrit« kan således ses som en forstærkning af det grundlæggende forbud.

27. Med disse betragtninger for øje vil jeg nu behandle hovedspørgsmålet i denne sag, nemlig hvilken betydning der må tillægges ordene »forvaltes og administreres«.

Betydningen af »forvaltes og administreres«

28. Det forekommer klart, at forvaltning og administration i bredeste forstand sker på forskellige niveauer i næsten enhver organisation. Begreberne »forvaltning og administration« er ikke specifikke, men kan anvendes om enhver beslutning, der træffes. Beslutninger kan træffes inden for ethvert område rækkende fra generelle beslutninger om fastlæggelsen af organisationens politik til beslutninger, der vedrører den detaljerede implementering. Det er blevet fremhævet i nærværende sag, at direktøren for London Zoo, den hovedansvarlige dyrepasser og dyrepasseren med ansvar for eksempelvis krybdyr — sammen med mange andre personalegrupper — alle kan antages at varetage forvaltningsmæssige og administrative opgaver. For alt andet personale end på de allerøverste og nederste niveauer omfatter tjenesten en blanding af beslutningstagen og rent praktiske opgaver. Denne sag angår spørgsmålet om, hvilket niveau fællesskabslovgiver havde til hensigt, at sjette direktivs artikel 13, punkt A, stk. 2, litra a), andet led, skal finde anvendelse på.

29. Det Forenede Kongerige har støttet sig på en fortolkning af bestemmelsen, som jeg, som beskrevet ovenfor, ikke er enig i. Det Forenede Kongerige har ydermere påberåbt sig ordene »forvaltes *og administreres*« (og de tilsvarende ord i de øvrige sprogversioner) til støtte for et anbringende om, at formålet med disse ord skulle være at omfatte samtlige funktioner, som ikke er rent rutinemæssige. Society har derimod anført, at begrebet alene kan finde anvendelse på de øverste kontrolorganer i det pågældende organ, men ikke på lønnede direktører eller ledere, som ikke har nogen interesse i driftsresultaterne. Der ville ikke være nogen sammenhængende mening med ikke at ville meddele et organ fritagelse, blot fordi det ansætter en eneste betalt direktør. Både Society og Kommissionen har påpeget, at det ikke blot er sædvanligt med lønnede direktører og ledere, men også nødvendigt inden for adskillige af de områder, som andet led finder anvendelse på, såsom hospitaler og skoler. Kommissionen er af den opfattelse, at der ikke er tale om et

krav om, at alle personer med ledende stillinger i bred forstand skal levere frivillig arbejdskraft. Det må være tilladt at have lønnet personale, i det omfang disse personer ikke har bestemmende indflydelse over det centrale ledelsesorgan, herunder fastlæggelsen af organets politik — i særdeleshed den økonomiske politik — og organets ledelse, men alene varetager forvaltningsopgaver, der har karakter af gennemførelse af beslutninger, så længe dette sker under ledelse af de personer, som har den reelle beslutningskompetence.

30. I overensstemmelse med mine betragtninger ovenfor [10] angår artikel 13, punkt A, stk. 2, litra a), andet led, de personer, som leder det pågældende organ, og bestemmelsen har klart til formål at hindre disse personer i at lede organet på en sådan måde, at de kan berige sig.

31. Hvis en medlemsstat anvender andet led alene, forekommer formål og virkning af betingelsen at være »magtadskillelse«. Visse personer kan have en interesse i »driftsresultatet«, men må ikke være i en position, der giver dem mulighed for at påvirke dette resultat, mens andre, som har mulighed for at påvirke resultatet, ikke må have nogen interesse i resultatet, således at de beslutninger, de træffer, ikke påvirkes af deres ønske om at få en direkte eller indirekte personlig vinding.

10 — Jf. punkt 26.

32. Jeg mener derfor, at den forvaltning og administration, som der henvises til, angår aktiviteter, der kan påvirke de økonomiske resultater — og også brugen af de midler, som genereres herigennem, i det omfang dette har indflydelse på de berørte personers interesse. I en kommerciel virksomhed vil sådanne aktiviteter stort set svare til bestyrelsens opgaver. Disse aktiviteter kan dog ikke defineres ud fra den kompetence, som en sådan bestyrelse eller ledelsesorganet i en organisation, der arbejder uden gevinst for øje, er tillagt i henhold til national lovgivning, eftersom der må være en ensartet fortolkning, der gælder for hele Fællesskabet. Jeg er enig med Kommissionen i, at ordene forvaltes og administreres kendetegnes ved at angå vedtagelse af beslutninger snarere end den praktiske gennemførelse af beslutningerne, og at der derfor er tale om aktiviteter på et højere niveau.

33. I nærværende sag er det åbenbart, at forvaltning og administration i denne forstand omfatter den »centralt kontrollerede forvaltning«, som udøves af Societys råd og forretningsudvalg og komitéer, men også direktørernes ansvarsområder vil kunne omfattes. Selv om disse direktører ikke har kompetence til at træffe de pågældende beslutninger selv, kan de have mulighed for i stor udstrækning at påvirke organets politik, hvis deres anbefalinger i almindelighed følges af rådet og/eller udvalgene og komitéerne. Deres daglige forvaltnings- og administrationsopgaver, herunder kompe-

tencen til at træffe beslutning om den praktiske gennemførelse af beslutninger, der vedrører den generelle politik, og som er truffet på højeste niveau, omfattes imidlertid ikke. Det tilkommer naturligvis den nationale ret nærmere at vurdere udstrækningen af direktørernes faktiske opgaver, og således ikke bare ud fra, hvad der følger af organets vedtægter, for derigennem at fastslå, hvorvidt disse personer træffer beslutninger eller i vidt omfang påvirker beslutninger vedrørende fastlæggelsen af organets politik, som er afgørende for Societys driftsresultat.

Betydningen af »i hovedsagen [...] vederlagsfrit«

34. Den forelæggende rets andet spørgsmål har ikke givet anledning til egentlig diskussion ved Domstolen. De argumenter, der er blevet fremført, vedrører hovedsageligt spørgsmålet om, hvorvidt prøvelsen skal angå selve organet eller de personer, som har ledende og administrative opgaver.

35. Society har i sit skriftlige indlæg gjort gældende, at begrebet »i hovedsagen [...] vederlagsfrit« angår selve organet og ikke, hvorvidt en direktør »i hovedsagen« er lønnet eller ulønnet. Et organ drives i hovedsagen vederlagsfrit, når medlemmerne af organets centrale ledelsesorganer kun modtager et symbolsk vederlag. Det Forenede Kongeriges regering har gjort gældende, at begrebet ikke angår organet, men derimod indebærer, at de personer, som har forvaltningsmæssige og administrative opgaver, skal udføre disse på hovedsageligt frivilligt grundlag mod et symbolsk vederlag.

36. Kommissionen har gjort gældende, at begrebet skal fortolkes på en sådan måde, at næsten alle forvaltningsmæssige og administrative opgaver i forbindelse med det pågældende organ, som angivet ovenfor, i hovedsagen skal varetages af ulønnet personale. Det forhold, at lønnet personale lejlighedsvis eller undtagelsesvis deltager i disse aktiviteter, eller at et nominelt eller symbolsk vederlag betales til dem, som er ansvarlige for forvaltningen og administrationen, strider heller ikke imod dette krav.

37. Under den mundtlige forhandling blev det klart, at såvel Society som Det Forenede Kongeriges regering var enige i den fortolkning, som Kommissionen har foreslået. Eftersom også jeg er enig i, hvad repræsentanten for Det Forenede Kongerige kaldte et »særdeles fornuftigt og anvendeligt« resultat, skal jeg ikke fordybe mig yderligere i dette spørgsmål.

Forslag til afgørelse

38. Jeg foreslår således, at de spørgsmål, som er forelagt Domstolen af High Court of Justice (England og Wales), besvares på følgende måde:

»Begrebet forvaltning og administration i sjette momsdirektivs artikel 13, punkt A, stk. 2, litra a), andet led, skal fortolkes således, at det angår de personer, der træffer beslutninger vedrørende fastlæggelsen af organets politik, som er af betydning for organets driftsresultat. Herunder omfattes sådanne aktiviteter, som er af afgørende betydning for disse beslutninger, men ikke dagligdags forvaltningsmæssige og administrative opgaver eller vedtagelse af beslutninger, som alene træffes med henblik på gennemførelsen af de beslutninger om fastlæggelsen af organets politik, som træffes på højere niveau.

Den i samme led fastsatte betingelse om, at organet i hovedsagen skal forvaltes og administreres vederlagsfrit, skal fortolkes således, at næsten al forvaltning og administration af organet, som defineret ovenfor, skal udføres af ulønnet personale. Det forhold, at lønnet personale lejlighedsvis eller undtagelsesvis udfører sådanne aktiviteter, eller at et nominelt eller symbolsk vederlag betales til dem, som har ansvaret for organets forvaltning og administration, strider imidlertid ikke imod dette krav.«